

KYZIKOS HADRIAN TAPINAĞI'NDA BULUNAN GEÇ ROMA DEFİNESİ
THE LATE ROMAN HOARD FOUND IN KYZIKOS HADRIAN TEMPLE

Korkmaz MERAL*
Elif YAVUZ**

Öz

Batı Anadolu'nun önemli antik kentlerinden olan Kyzikos kenti tarih boyunca hem siyasi hem ekonomik yönden önemli bir kent olmuştur. Kyzikos hakkındaki ilk incelemeler 1431 ve 1444 yıllarında Anconalı Cyriacus tarafından başlatılmış fakat kentin ve yapıların tanımlanmasında bu tarihten sonra da bazı incelemeler yapılmıştır. Bu çalışmada öncelikle definenin bulunduğu Hadrian Tapınağı hakkında bilgi verilmiş, daha sonra 2010 yılı kazı sezonunda ele geçen 196 adet sikkeden oluşan Geç Roma definesinin tanıtılması amaçlanmıştır. 2010 yılı Hadrian tapınağı 30D açmasında yürütülen kazı çalışmaları sonucunda bez bir kesenin içinde saklanmış olması gereken define 196 adet Geç Roma sikkeden oluşmaktadır. Define en çok sikkesi olan imparator ve darphane belirlenmiş, daha sonra en geç tarihli sikkeden yola çıkılarak definenin gömü tarihi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mysia, Kyzikos, Geç Roma, Sikke, Hadrian Tapınağı, Define.

Abstract

Kyzikos, one of the significant ancient cities of Western Anatolia, has been an important place throughout history both in terms of politics and economy. The first studies about Kyzikos has been initiated by Cyriacus from Ancona between 1431 and 1444, however more studies were carried out after that period in the characterization of the city and the structures. In this study, firstly, information has been given about Hadrian Temple where the hoard has been found, and then it has been aimed to introduce the hoard of Late Rome comprising of 196 coins which were obtained during the excavation season in 2010. As a result of the excavations carried out in 30D opening in Hadrian Temple in 2010, the hoard which was supposed to have been wrapped with a fabric consists of 196 coins from the Late Roman Period. The emperor who had the maximum number of coins in the hoard and the mint have been determined, and then the date of the hoard has been attempted to be set based on the coin with the latest date.

Keywords: Mysia, Kyzikos, Late Rome, Coin, Hadrian Temple, Hoard.

Antik dönemde Mysia bölgesi sınırları içinde yer alan Kyzikos¹, Anadolu'nun en güçlü ve en güzel kentlerinden biridir. Bugün halk arasında Belkıs (Balkız) adıyla bilinen Kyzikos (Munro-Anthony, 1897: 158; Pekman, 1970: 21; Yalman, 1987: 49; Başaran, 1989: 57; Umar, 2006: 210; Motor, 2010: 9), Propontis (Marmara Denizi) kıyısında, anakaraya dar bir boyunla bağlanan Arktonnesos'un (Kapıdağı Yarımadası) güneyinde bugünkü Erdek-Bandırma karayolunun 9. kilometresinde yer almaktadır. (Başaran, 1989: 57; Koçhan, 2011: 11; Koçhan, 2013: 70; Has, 2011: 1; Meral, 2012: 25; Meral-Has, 2014: 256) (Resim 1).

Mysia bölgesinin önemli bir yerleşim yeri olan Kyzikos antik kentinin bir kısmı düzlükte bir kısmı Arkton Oros (Ayılar Dağı) dağının etegindedir (Strabon, 1993: 60). Kyzikos, doğuda Aşağıyapıcı köyü ve Bandırma Körfezi, güneyde Edincik-Bandırma karayolu, kuzeyde Hamamlı, Belkıs ve Çeltikçi köyleri ve batıda Erdek Körfezi ile çevrilidir (Tekin, 2007: 40; Has, 2011: 1) (Resim 1). Önemli bir ticaret ve kültür merkezi olarak kabul gören kent, Propontis'in güney kıyısındaki konumu itibariyle de Anadolu'nun batıya açılan kapısı niteliğindedir (Köker, 2004: 43; Meral-Has, 2011: 67).

Anadolu'nun kuzeybatı köşesini kapsayan Mysia'nın (Er, 2006: 27) önemli kentlerinden Kyzikos, ilkin MÖ 756, ikinci olarak da MÖ 679 yılında Miletos kolonisi olarak kurulmuştur (Ehrenberg, 1937: 152; Tekin, 1992: 88; Başaran, 1989: 59; Strabon, 1993: XIV. 635; Has, 2011: 3; Koçhan, 2013: 70). Kyzikos'ta yapılan kazılar da kentin, MÖ 7. yüzyılın ilk çeyreğinde kurulduğunu desteklemektedir (Akurgal, 1993: 238; Köker, 2004: 43). Propontis'in kuzey sahilinde Miletos kolonisi olarak karşımıza çıkan Kyzikos (Magie, 2005: 56), başlangıçta bir tarım topluluğu olarak kurulmuştu (Boardman, 2000: 241).

* Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, 25240- Erzurum/TÜRKİYE; kmral@atauni.edu.tr

** Uzman, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum/TÜRKİYE; elifyvz.yavuz@gmail.com

¹ Bu makale Elif Yavuz'un "Kyzikos Hadrian Tapınağı 2010 Kazılarında Bulunan Define Sikkeleri" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Bir dönem Lydia Krallığına vergi veren Kyzikos, MÖ 546 yılından sonra Perslerin eline geçmiştir (Koçhan, 2011: 25; Koçhan, 2013: 72). MÖ 410 yılında Alkibiades tarafından ağır vergiye tabi tutulan kent, MÖ 362 yılından sonra II. Attika-Delos Birliğine girmiştir (Koçhan, 2013: 73). Bu tarihten sonra önemli, bir ticaret merkezi olan Kyzikos'a MÖ 334 yılından sonra İskender idari açıdan özgürlük tanır. MÖ 280 yılından sonra Pergamon'la kurulan iyi ilişkiler Kyzikos'un daha fazla güçlenmesine katkı sağlar (Ertüzün, 1998: 30; Koçhan, 2013: 74). MÖ 73 yılında VI. Mithridates Eupator tarafından kuşatılan kentin (Hasluck, 1910: 179; Ertüzün, 1998: 31; Koçhan, 2013: 75), daha sonra Brutus, Casius ve Antonius'a destek verdiği için MÖ 20 yılında Augustus tarafından özgürlüğüne son verilmiştir (Hasluck, 1910: 183; Ertüzün, 1998: 35; Koçhan, 2013: 75). Roma İmparatorluğu döneminde önemini korumayı başaran Kyzikos'un yaşadığı büyük depremler, istilalar ve limanlarının dolması ile ticaretin yapılamaz hale gelmesi, kentin gelişiminin tamamen durmasına sebep olmuştur (Köker, 2004: 43; Arıcan, 2004: 26). MS 943 yılında gerçekleşen 9 şiddetindeki deprem sonrasında büyük oranda terk edilen Kyzikos, 23 Eylül 1063'deki depremle oturulamaz bir duruma geldiğinden tamamen terkedilmiştir (Ertüzün, 1998: 43; Umar, 2006: 210).

Konumu itibarıyla bölgenin önemli kentlerinden biri olan Kyzikos'un, hem Çanakkale Boğazını, hem de Marmara Denizini kontrol edebilmesi gelişmesine imkân vermiş ve uzun yıllar ekonomik bir güç olmasını sağlamıştır. Bu gücü yansıtan en önemli unsur ise üzerinde ton balığının yer aldığı elektron sikkelerdir (Sear, 1975: 324; Tekin, 1992: 12; Howgego, 1998: 6; Koçhan-Meral, 2014: 230). Mysia bölgesindeki kentler içinde en erken sikke basan Kyzikos'un elektron sikkelerinin Anadolu'nun kuzeybatısı dışında Bulgaristan, Romanya ve güney Rusya'da da kullanılmış olması kentin ekonomik gücünün en büyük göstergeleridir (Tekin, 1992: 89). Ekonomik yönden böylesine güçlü olan Kyzikos'un Pers yönetiminde iken altın sikke basması, Sinope ve Byzantion gibi ticaret merkezi olması ekonomik yönden önemlidir (Mansel, 1971: 259; Sevin, 1982: 329). Kyzikos bir taraftan altın ve gümüş miktarının kontrol edildiği elektron sikkeler basarken, diğer taraftan Marmara Denizindeki ulaşımın, dolayısıyla ticaretin güvenliğini sağlıyordu (Mansel, 1971: 478; Howgego, 1998: 6). Bu denli büyük bir ticari ve ekonomik güce sahip olan Kyzikos, Anadolu'nun Roma Dönemine ait en büyük tapınağı olan Hadrian Tapınağını yapma şansını yakalamıştır.

Çalışma konumuzu oluşturan malzemenin bulunduğu Kyzikos Hadrian Tapınağı, Bandırma-Erdek karayolu üzerindeki Düzler mahallesinin girişinde, yolun hemen kuzeyinde yer almaktadır (Koçhan, 2011: 77). MS 1. yüzyılda Jupiter (Zeus) adına yapımına başlanan tapınak bazı araştırmacılar tarafından dünyanın sekizinci harikası olarak nitelendirilmiştir (Socrates, III. 23-59; Barattolo, 1995: 65; Koçhan-Meral, 2014: 233). Mali sıkıntılar nedeniyle inşası uzun yıllar devam eden tapınak hakkında ilk bilgileri MS 2. yüzyıl yazarlarından Skolast Lucianus'dan öğrenmekteyiz (Lucianus, 779; Ertüzün, 1964: 124; Koçhan, 2011: 77; Koçhan, 2015: 464). Lucianus, tapınağın İmparator Hadrian'ın yaptığı yardımlarla tamamlandığından bahsetmektedir (Lucianus 779; Ertüzün, 1998: 124; Koçhan, 2011: 77). 120 m'ye yakın uzunluğa, 2,50 m yüksekliğindeki korinth sütun başlıklarına ve 85x105 cm ölçülerindeki mermer çatı kiremitlerine sahip Kyzikos Hadrian Tapınağı bu özellikleriyle Roma Dönemi Anadolu'sunun en büyük boyutlu tapınağıdır (Koçhan-Meral, 2014: 231; Koçhan-Meral, 2015: 63, Çiz. 3.).

İlk ciddi kazı çalışmalarının 1989 yılında başladığı Hadrian Tapınağında özellikle 2006 yılından itibaren Nurettin Koçhan başkanlığında yürütülen çalışmalarda daha fazla sonuçlar alındı (Koçhan-Meral, 2014: 231; Koçhan-Meral, 2015: 61.) (Resim 2). Bu çalışmada 2010 yılı Kyzikos Hadrian Tapınağı kazılarında ele geçen 196 adet sikke (define) hakkında bilgi verilecektir². Tapınak alanında yapılan bu çalışmalarda 30D açmasında 196 adet bronz sikke bulunmuştur (Resim 3-4).

2010 yılı kazı çalışmalarında ele geçen 196 adet sikke üzerinde yapılan çalışmalarda 113 tanesi tanımlanabilmiş, geri kalan 83 adet sikke düşük kondisyonlarından dolayı tanımlanamamıştır. Bu 196 adet bronz sikke restorasyon ve konservasyon için 2011 yılında Bandırma Müzesi'nde işleme tabi tutuldu. Temizliği yapılan bronz sikkelerin çoğunda korozyonun bir çeşidi olan bronz hastalığı tespit edildi. Birkaçının yüzeyi tamamen aşınmış olduğu için, üzerlerindeki lejantlar ve simgeler görülmemekteydi. 2010 yılı kazı sezonunda bulunmuş olan 198 adet bronz sikke, üzerlerindeki toz ve korozyon tabakası bisturi ve tel fırçayla temizlenerek, kimyasal işlem için hazır hale getirildi³. Sikkeler, korozyonun pasifize edilmesi amacıyla %3'lük BTA (alkol içinde) çözeltisi içine konularak kontrollü olarak 4 gün boyunca, hava almayan kaplarda bekletildi. Ardından BTA'dan arındırmak için her gün değiştirilmek üzere saf su içinde bekletildi. Kimyasaldan arındırma işleminin ardından, tekrar mekanik yöntemle, kalan korozyon tabakası, eserin patinasına zarar vermeyecek şekilde temizlendi. Bu işlem için yine 15 numara bisturi ucu ve dişçi motoruyla tel fırça kullanıldı. Son olarak eserler, üzerinde koruyucu bir film tabakası oluşturulmak amacıyla, aseton

² Söz konusu malzemeyi çalışmamıza izin veren Kyzikos Kazı Başkanı Sayın Doç. Dr. Nurettin Koçhan'a teşekkür ederiz.

³ Sikkeler üzerindeki tüm temizlik işlemleri Konservatör/Restoratör Evren Çoğal tarafından yapılmış olup, kullanılan resimler Kyzikos kazı arşivine aittir.

içinde hazırlanmış %3'lük Paraloid B72 çözeltisine daldırılarak, konsolidasyonları tamamlandı (Yavuz, 2014: 18.).

Definedeki sikkeler incelenip tasnif edildiklerinde toplam altı imparator ve bir imparatoriçenin saltanat yıllarını kapsadığı görülmüş, tanımlanamayan sikkeler dışında diğerlerinin darphaneler ve darp yılları belirlenmiştir. Defineye bulunan toplam 196 adet sikkelerin imparatorlara göre dağılımı ayrıntılı olarak belirtilmiştir (Resim 5). Definemizdeki imparator, imparatoriçe ve imparatorların caesarlık dönemlerine ait olan sikkelerin dağılımına bakıldığında Delmatius sikkelerinin çoğunlukta olduğu dikkati çekmektedir. Define içerisinde yoğunluğu oluşturan Delmatius sikkelerinden sonra bunu II. Constantinus ve I-II. Constantinus'a ait sikkeler devam ettirmektedir (Resim 5) Delmatius sikkelerinin büyük çoğunluğunun 2.00 gr'ın altında olduğu görülmektedir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda imparatorlar kronolojik olarak şöyle sıralanmıştır.

İmparatorlar ve Saltanat Yılları:

1. I. Constantinus (MS 307-337)
2. Helena (MS 307-337)
3. I. Licinius (MS 308-324)
4. Delmatius (MS 335-337)
5. II. Constantinus (MS 337-340)
6. Constans (MS 337-350)
7. II. Constantius (MS 337-361) (Caesar M S 324-337)

Ayrıca defineye 7 tane Anı sikkesi ve 7 tane de Constantinopolis sikkesi bulunmaktadır. Constantinopolis sikkeleri Constantinopolis şehrinin personifikasyonudur. Roma şehrinin personifikasyonu olan anı sikkelerinde miğferli ve kalkanlı olarak gösterilen Roma, genelde asa ya da mızrak tutarak betimlenirken bazen de küçük Victoria figürünü veya küre tutarken betimlenmektedir (Arslan, 1992: 164). Ön yüzde Constantinopolis'in miğferli büstü mantolu ve mızraklı olarak betimlenirken, arka yüzde ise Victoria, gemi pruvası üstünde sağ elinde mızrak, sol elinde kalkan tutarken ayakta sola doğru betimlenmiştir.

Definemizde en fazla sikkesi olan darphane Kyzikos'tur. Hemen hemen definenin yarısı burada basılan sikkelerden oluşmaktadır. Daha sonra Kyzikos'u sırasıyla Constantinopolis, Herakleia, Antiokheia, Thessalonika ve Nikomedeia takip etmektedir. Roma darphanelerinin dağılımı ayrıntılı olarak belirtilmiştir (Resim 6-7). Define içerisinde imparatorluk darphaneleri dört ana grupta toplanmaktadır. Doğuda: Antiokheia; Merkezde: Roma; Balkanlar ve Anadolu'da: Thessalonika, Herakleia, Constantinopolis, Nikomedeia, Kyzikos bulunmaktaydı.

Definemizde Kyzikos darphanesinde darp edilen 94 adet sikke tespit edilmiştir. Kyzikos darphanesi olasılıkla İmparator II. Claudius zamanında (MS 268-270) açıldı ve Zeno'nun iktidarı sırasında (MS 476-491) kapandı (Tekin, 2011: 158; RIC X. Kent, 1994: 40.). Constantinopolis'teki darphane MS 326'da açıldı ve Bizans İmparatorluğunun sonuna kadar faaliyetine devam etti. Herakleia darphanesi olasılıkla MS 291 yılında açıldı ve I. Leo (MS 457-474) dönemine kadar faaliyetini sürdürdü (LRBC I: 22). Defineye toplam 7 adet Herakleia darphanesinde darp edilen sikke mevcuttur. Roma'nın doğudaki birkaç darphanesinden biri olan ve tüm dönemlerde bronz sikke basımında sürekliliğe sahip olan Antiokheia darphanesinden definemizde 6 adet sikke tespit edilmiştir (LRBC II: 83). 298-299'dan önce Thessalonika'da imparatorluk darphanesi kurulmamıştır. Bundan sonra MS 303 yılına kadar kesintisiz ve 308-313 yılları arasında da tekrar faaliyet göstererek altın, gümüş ve aes (bronz) basmıştır (Akat, 1986: 6; Yavuz, 2014: 23). Thessalonika darphanesinden 3 adet sikke bulunmaktadır. Define içerisinde sadece 1 adet sikkeye sahip olan Nikomedeia'nın da Roma İmparatorluğu'nun darphanesi olarak faaliyete başlaması Diocletianus (MS 284-305) zamanına rastlamaktadır ve darphane I. Leo zamanında faaliyetine son vermiştir (Tekin, 2011: 168).

Sikkeleri arka yüz betimlerine göre incelediğimizde Geç Roma Dönemi'nin de özelliği olarak bu dönem sikkelerinin arka yüzlerinde çeşitlilik azalmıştır. Arka yüz betimlerine göre toplam altı farklı tip gösteren sikkelerde en çok görülen arka yüz betimi asker ve ortada sancak betimidir (Resim 8). Elimizde bulunan sikkelerde en çok görülen arka yüz betimi olan iki asker karşılıklı ayakta ve aralarında sancak ile betimlenmiştir. Üst kısımda ise GLORIA EXERCITVS (Ordunun ihtişamı) yazılı lejant bulunmaktadır (LRBC I-II). Bu tip doğu ve batı darphanelerinde kullanılmıştır.

Geç Roma Dönemi'nde iç karışıklıklar ve iktidar mücadeleleri fazla olduğundan bu askeri betimin fazla olması normal karşılanmaktadır. Bu arka yüz tipinde iki asker karşılıklı ayakta sola dönük bir şekilde işlenirken aralarında bazen bir bazen de iki sancak bulunmaktadır. Katalogta bulunan diğer bir arka yüz

betimi ise Karargah kapısıdır. Özellikle Geç Roma Dönemi'nde karşımıza çıkan bu betimde, iki burç ve ortalarında yıldız motifi görülmektedir.

Romalıların görkemli büyük mimari yapılarının birçoğu Roma sikkelerinin arka yüzlerinde en çok aranan gruplardan birini oluşturmaktadır. Tapınaklar, amfiteyatrolar, köprüler arka yüzde işlenen mimari öğelerden bir kaçıdır (Sear, 1988: 32; Yavuz, 2014: 23.). Sikke tiplerinde sık sık başvurulan betim Roma'nın kuruluşu adına basılan ikizler ve kurt sembolüdür. Bazılarında kurt ve ikizlerin üzerinde kemer şeklinde mağarayı sembol eden bir çizgi bulunurken çoğunluğunda bu simgeye rastlanmaksızın sadece kurt ve ikizler sola doğru işlenmiştir (Hill, 1989: 105). Definemizde ele geçen sikkelerin çoğunda da kurt ve ikizler betimi de ağırlıklı olarak görülmektedir.

Zafer tanrıçası olan Victoria'da sikkeler üzerinde sık kullanılan bir betimdir. Bir gemi pruvası üzerinde dururken betimlenen Victoria elimize geçen sikkeler üzerinde bir elinde mızrak diğer elinde kalkan tutarken betimlenmiştir (LRBC I-II.). Çelenk içinde Vot betiminin yer aldığı sikkelere ise her X işareti imparatorun iktidarda kaldığı 10 yıla işaret etmektedir. Çalışmamıza konu olan sikkelerin arka yüz betimlerinde huzur ve güvenin sembolü olan Securitas az da olsa yer almaktadır. Ele geçen sikkelerin ön yüzlerinde esas olarak sikkenin darp edildiği tarihte iktidarda olan Roma imparatorunun veya aile üyelerinin portreleri ile latince olarak yazılmış unvan ve adları yer almaktadır. Sikkeler üzerinde yer alan imparator büstleri zırh giyimli bazen de kalkan ve mızraklı olarak gösterilmiştir. I. Constantinus (306-337)'tan itibaren, başlarda defne çelengi ve şua tacının yerini boncuk ve inci dizisinden oluşan diadem alırken, II. Constantius (MS 337-361)'tan sonra ise cepheden resmetme başlamıştır (Reece-Simon, 1986: 16).

Definenin tarihlenmesine yönelik çalışmalarda en erkene tarihlenen örnek, imparator I. Constantinus'a ait olup MS 307-337 yılları arasında tarihlenmektedir (Katalog No: 4). Ön yüzünde imparatorun başında defne çelenkli büstü ve lejantında CONSTANTINVS AVG yer alırken arka yüzünde ise D[N CONSTANTINI] MAX AVG lejantı ile ortada çelenk içinde VOT XXX betimi yer almaktadır. Definde en geç döneme tarihlenen sikkeler ise MS 335-337 yıllarına aittir (Katalog No: 5, 6, 28, 29, 30, 31, 32). Toplam altı imparatorun saltanat yıllarını kapsayan definde en çok sikkesi bulunan imparator Delmatius'tur. Bunu sırasıyla II. Constantius, I. Constantinus, II. Constantinus, Constans, Helena ve I. Licinius takip etmektedir.

Bu durumda en geç tarihli sikkeler MS 335-337 yılları arasında basıldığından definenin MS 335 yılından önce gömülmediği kesindir. Bu da definenin MS 337 yılından sonraki bir tarihte gömüldüğünü kanıtlamaktadır. Definemizde en fazla sikkesi olan darphane Kyzikos'tur. Definenin hemen hemen yarısı burada basılan sikkelerden oluşmaktadır. Darphanelerine göre sıraladığımızda ise:

- 1.) Kyzikos (94 adet)
2. Constantinopolis (14 adet)
3. Heraclea (11adet)
4. Antiochia (7 adet)
5. Nicomedia (4 adet)
6. Thessalonica (3 adet) sikkesi bulunmaktadır.

Panik definesi, tasarruf definesi ve kayıp kese definesi olmak üzere buluntu durumlarına göre farklı gruba ayrılan defineler içerisinde Kyzikos Hadrian Tapınağı 2010 yılı kazılarında bulunan define, art arda tahta geçmiş imparatorların sikkelerinden oluşup, yaklaşık 30 yıla yakın bir süreyi kapsamaktadır (Morrisson, 2002: 115). Ayrıca ele geçen bir sikke üzerinde kese parçasına rastlanması da definenin kayıp kese grubunda olduğunu düşündürmektedir.

KATALOG

I. Constantinus (MS 307-337)

Kyzikos Darphanesi

1. Ö.y.: CONSTANTINVS AVG. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: PROVEDENTIA [AVGG].Karargah kapısı, iki burçlu, yukarıda yıldız. SMK[S].

REF.: Ireland Amasya 200. syf. 77, 2732.

1. AE, 2.85 gr, 1.9 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.95. MS 324-330

2. AE, 2.45 gr, 1.8 cm, K.1 mm, ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.50

3. AE, 2.80 gr, 1.9 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.36

Kat No.1

4. Ö.y.: CONSTANTINVS AVG. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: D[N CONSTANTINI] MAX AVG. Çelenk içinde VOT XXX. SMK[A].

REF.: LRBC 887

4. AE, 3.05 gr, 2 cm, K.1.5 mm, ky.5, Env. No: KYZ.10.H.136, MS 307-337

Kat No.4

5. Ö.y.: CONSTANTINVS [MAX AVG]. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: GLORIA EXE[RCITVS]. İki asker karşılıklı ayakta, aralarında bir sancak duruyor. SMKE.

REF.: LRBC 1261

5. AE, 1.80 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.7, Env. No: KYZ.10.H.100, MS 335-337.

6. AE, 1.85 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: 10.H.G.157, MS 335-337

Kat No.5

Vrbs Roma (MS 330-335)

7. Ö.y.: VRBS ROMA. Roma'nın miğferli büstü, sola.

A.y.: Dişi kurt ve ikizler, yukarıda bir yıldız. SMKE

REF.: RIC VII, s.655,90, LRBC I 1231; Tekin 1994,s.195, 828; Keleş 2009, s.75, 156.

8. AE, 2.80 gr, 1,2 cm, K.1,5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.108, MS 330-335.

9: AE, 3 gr, 1,7 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H. 99.

10: AE,2.15 gr, 1,7 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: 10.H.G. 141.

Kat No.7

Thessalonika Darphanesi

11. Ö.y.: CONSTANTINVS AVG. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: PROVEDENTIA AVG[G]. Karargah kapısı, iki burçlu, yukarıda yıldız. SMTS[E].

REF.: LRBC 811, Ireland Amasya sy.76, 2682

11. AE, 3.05 gr, 1.8 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.84, MS 324-330.

Kat No.11

Herakleia Darphanesi

12. Ö.y.: CONSTANTINVS [AVG]. I. Constantin'in (?) büstü, sağa,

A.y.: DN CONSTANTINI MAX AVG. Çelenk içinde VOT XXX. SMH[B]

REF.: LRBC 887

12. AE, 3.35 gr, 1.8 cm, K.1.5 mm, ky.10, Env. No: KYZ.10.H.129, MS 324-330.
13. AE, 3 gr, 1.9 cm, K.1.5 mm, ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.34
14. AE, 3 gr, 1.9 cm, K.1 mm, ky. 6, Et. No: 10.HG.86

Kat No.12

15. Ö.y.: CONSTANTINVS MAX AVG I. Constantin'in (?) büstü, sağa,
A.y.: GLORIA EXE[RCIT]IVS. İki asker ayakta, aralarında iki sancak duruyor.
REF.: LRBC 898

15. AE, 1.90gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.124, MS 330-335.

Kat No.15

16. Ö.y.: CONSTANTINVS AVG I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa,
A.y.: PROVEDENTIA AVGG. Karargah kapısı, iki burçlu, yukarıda yıldız. SMHE
16. AE, 3.20gr, 1.8 cm, K.1.5 mm, ky. 5, Et. No: 10.HG.100.

Kat No.16

Vrbs Roma (MS 330-335)

17. Ö.y.: VRBS [ROMA]. Roma'nın miğferli büstü, sola.
A.y.: GLORIA EXE[RCITVS] . İki asker karşılıklı ayakta aralarında iki sancak duruyor. SMHA
REF.: LRBC I 941

17. AE, 1.70 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: 10.H.G.92, MS 335-337.

Kat No.17

Antiokheia Darphanesi

18. Ö.y.: CONSTANTINVS MAX AVG. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.
A.y.: GLORIA EXERCITVS. İki asker ayakta, aralarında iki sancak duruyor. SMAN[-]
REF.: LRBC 1356

18. AE, 2.55 gr, 1.7 cm, K.1.5 mm, ky. 11, Env. No: KYZ.10.H.79, MS 330-335.

Kat No.18

19. Ö.y.: CONSTANTINVS AVG. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.
A.y.: PROVIDENTIAE AVGG. Karargah kapısı, iki burçlu, yukarıda yıldız. SMANTA
REF.: LRBC 1333

19. AE, 2.80 gr, 1,9 cm, K.1 mm ky.12, Env. No: 10.H.G.93, MS 324-330

Kat No.19

Constantinopolis Darphanesi

20. Ö.y.: CONSTANTINVS [MAX AVG]. I. Constantin'in defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: [GLORIA EXERTVS]. İki asker karşılıklı ayakta aralarında iki sancak duruyor. CONS[A] REF.: LRBC 1017

20 AE, 2.45 gr, 1.8 cm, K.1.5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.83, MS 330-335

21. AE, 2.05 gr, 1.8 cm, K.1 mm, ky. 11, Env. No: KYZ.10.H.75

22. AE, 1.70 gr, 2 cm, K.1 mm, ky. 10, Env. No: KYZ.10.H.37

23. AE, 2.40 gr, 1.7 cm, K.1.3 mm, ky. 6, Et. No: 10.H.G.106

Kat No.20

Vrbs Roma (MS 330-335)

24. Ö.y.: VRBS ROMA. Roma'nın miğferli büstü, sola.

A.y.: GLOR[IA EXERTVS]. İki asker karşılıklı ayakta aralarında bir sancak duruyor. CONSS. REF.: LRBC I 1037, (1038)

24. AE, 1.65 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.116, MS 330-335.

25. Ö.y.: VRBS ROMA. Roma'nın miğferli büstü, sola.

A.y.: Dişi kurt ve ikizler. CO[-]

26. AE, 2.40 gr, 1.6cm, K.1.5 mm, ky.6, Et. No: 10.H.G.113, MS 330-335.

Nikomedeia Darphanesi

Vrbs Roma (MS 330-335)

27. Ö.y.: VRBS ROMA. Roma'nın miğferli büstü, sola.

A.y.: Dişi kurt ve ikizler. SMNS

REF.: LRBC I 1120

27. AE, 2.60 gr, 1.7 cm, K.1.5 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.113, MS 330-335.

Kat No. 27

Darphanesi Okunmayanlar

28-31. Ö.y. : No 15 gibi

A.y.: No 15 gibi

28. AE, 2.80 gr, 1.6 cm, K.1.5 mm, ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.130

29. AE, 2.40 gr, 1.6 cm, K.1.5 mm, ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.114

30. AE, 1.50 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.43

31. AE, 1.95 gr, 1.5 cm, K.1.5 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.143

32. Ö.y. : No 14 gibi

A.y.: No 14 gibi

33. AE, 3.80 gr, 1.5 cm, K.1.9 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.84

Helena (MS 307-337)

Thessalonika Darphanesi

34. Ö.y.: FL HELENA AVGVSTA. Helena'nın gerdanlıklı, mantolu büstü, sağa.

A.y.: SECVRITAS REIPVBLICE. Securitas ayakta sola, sağ elinde dal tutuyor, sol eliyle elbisenin kenarını tutuyor. SMTS[A]

REF.: LRBC I 823

34. AE, 2.85 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No.: KYZ.10.H.127, MS 324-330

35. AE, 3.45 gr, 2 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.105. SMA[NT]

36. AE, 2.95 gr, 1.9 cm, K.1.5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.58. SMANT

37. AE, 3.35 gr, 1.9 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.53. SMH[L]

Kat No.34

Delmatius (MS 335-337)

Kyzikos Darphanesi

38. Ö.y.: FL IVL DELMATIVS NOB[C]. Delmatius'un defne çelenkli büstü, sağa.

A.y. [GLORIA] EXER[CITVS]. İki asker ayakta, aralarında iki sancak duruyor. SMKA

REF.: Tekin 1994-199 Lev. 846; LRBC I, 1270.

38. AE, 1.95 gr, 1.4 cm, K.1.5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.70, MS 335-337.

39. AE, 1.80 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.122.

40. AE, 1.60 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.64.

41. AE, 1.55 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.38.

42. AE, 1.55 gr, 1.4 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.107.

43. AE, 1.70 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.112.

44. AE, 1.35 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.66.

45. AE, 1.60 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.74.

46. AE, 1.15 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.57.

47. AE, 1.60 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.81.

48. AE, 1.65 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.46.

49. AE, 1.60 gr, 1.7cm, K.1 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.48.

50. AE, 1.90 gr, 1.5cm, K.1.5 mm, ky.5, Env. No: KYZ.10.H.61.

51. AE, 1.95 gr, 1.5cm, K.1 mm, ky.4, Et. No: 10.H.G. 135.

52. AE, 1.40 gr, 1.5cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: .10.H.G. 159.

53. AE, 1.25 gr, 1.5cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G. 144.

54. AE, 2 gr, 1.7cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: .10.H.G. 146.

55. AE, 1.45 gr, 1.4cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: 10.H.G. 163.

56. AE, 2.75 gr, 1.8cm, K.1.5 mm, ky.11, Et. No: 10.H.G. 125.

57. AE, 1.50 gr, 1.4cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: .10.H.G. 128.

58. AE, 1.20 gr, 1.5cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: 10.H.G. 102.

Kat No.38

Darphanesi Okunmayanlar

59- 66: Ö.y. : No 28 gibi

A.y.: No 28 gibi

59. AE, 1.85 gr, 1.4 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.116.

60. AE, 2.05 gr, 1.4 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.102.

61. AE, 1.75 gr, 1.4 cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.155.

62. AE, 1.60 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.110.

63. AE, 1.30 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: 10.H.G.160.

64. AE, 1.45 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.140.
65. AE, 1.80 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.137.
66. AE, 1.75 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.12, Et. No: 10.H.G.105.

II. Constantinus (MS 337-340)

Kyzikos Darphanesi

67. Ö.y.: CONSTANTINVS [IVN NOB C]. II. Constantinus'un defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: GLOR.IA EXERCITVS. İki asker ayakta, aralarında iki sancak duruyor. SMK[E]
REF.: Ireland Amasya 81, 2847; LRBC I 1264.

67. AE, 1.80 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.47, MS 335-337.

68. AE, 1.50 gr, 1.8 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.42.

69. AE, 1.95 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.49.

70. AE, 1.75 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.104.

71. AE, 1.70 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 8, Env. No: KYZ.10.H.134.

72. AE, 1.75 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.128.

73. AE, 2.15 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.91.

74. AE, 2.05 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G.153.

75. AE, 1.80 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 103.

76. AE, 1.25 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.31.

Kat No.67

Herakleia Darphanesi

77. Ö.y.: CONSTANTINVS IVN NOB C. II. Constantinus'un defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: GLOR.IA EXERCITVS. İki asker ayakta, aralarında iki sancak duruyor. [SMKA]
REF.: LRBC I 899-900

77. AE, 2.75gr, 1,8 cm, K.1.5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.G.125, MS 330-335.

Kat No.77

Constantinopolis Darphanesi

78. Ö.y.: CONS[TANTINVS] IVN NOB C. II. Constantinus'un defne çelenkli büstü, sağa.

A.y.: GLOR[IA] EXE[RTVS]. İki asker ayakta, aralarında bir sancak duruyor. CON[]
REF.: LRBC I 1026

78. AE, 1.55 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.10, Env. No.: KYZ.10.H.40, MS 335-337.

79. AE, 3.15 gr, 1.9cm, K.1.5 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G.85. CONS[-]

Kat No.78

Antiokheia Darphanesi

80. Ö.y.: CONSTANTINVS IVN NOB C. II. Constantinus'un defne çelenkli büstü, sola.

A.y.: PROVIDENTIAE CAESS. Gözetleme kulesi, iki burçlu. [SMANT]
REF.: LRBC I 1337

80. AE, 2.85 gr, 1,8 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.59, MS 324-330.

81. AE, 3.75 gr, 1,9 cm, K.2 mm ky. 5, Et. No: 10.H.G 94.

82. AE, 3.35 gr, 1,9 cm, K.1,5 mm, ky.11, Et. No: 10.H.G 88.

Kat No.80

Darphanesi Okunmayanlar

83. Ö.y.: CONSTANTINVS IVN NOB [C]. II. Constantinus'un defne çelenkli büstü, sola.

A.y.: GLORIA EXERTVS. İki asker ayakta, aralarında iki sancak duruyor

REF.: -

83. AE, 2.35 gr, 1,8 cm, K.1 mm, ky.1, Env. No: KYZ.10.H.131.

84: AE, 1.95 gr, 1,5 cm, K.1 mm ky. 11, Env. No: KYZ.10.H.125.

85: AE, 1.85 gr, 1,8 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.133.

86: AE, 1.85 gr, 1,5 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.67.

87: AE, 1.40 gr, 1,6 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.86.

88: AE, 1.40 gr, 1,5 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.135.

Kat No.83

Constans 337-350 (Caesar MS 335-337)

Kyzikos Darphanesi

89. Ö.y.: FL IVL CONSTANS NOB [C]. Constans'ın diademli büstü, sağa.

A.y.: GLOR. IA EXERCITVS. İki asker karşılıklı ayakta, aralarında bir sancak duruyor. SMK[E]

REF.: LRBC I 1268

89. AE, 1.40 gr, 1,6 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.92, MS 335-337.

90: AE, 1.60 gr, 1,4 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.28.

91: AE, 1.60 gr, 1,7 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.88.

92: AE, 2.80 gr, 1,7 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.32.

93: AE, 1.70 gr, 1,6 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.63.

94: AE, 1.50 gr, 1,5 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.71.

95: AE, 1.25gr, 1,6 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.94.

96: AE, 1.95 gr, 1,6 cm, K.1 mm ky. 7, Env. No: KYZ.10.H.78.

97: AE, 1.55 gr, 1,6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 104.

98: AE, 1.50 gr, 1,7 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 132.

99: AE, 1.80 gr, 1,9 cm, K.1 mm ky. 1, Et. No: 10.H.G. 101.

100: AE, 1.50 gr, 1,7 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 132.

101: AE, 1.95 gr, 1,5 cm, K.1.5 mm ky. 11, Et. No: 10.H.G. 149.

102: AE, 1.70 gr, 1,6 cm, K.1 mm ky. 12, Et. No: 10.H.G. 152.

103: AE, 1.85 gr, 1,5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 118.

Kat No.89

II. Constantius (MS 337-361) (Caesar MS 324-337)

Kyzikos Darphanesi

104. Ö.y.: FL IVL CONSTAN[TIVS] NOB [C]. II. Constantius'un diademli zırhlı büstü, sağa.

A.y.: GLOR[IA] EXERC[ITVS]. İki asker karşılıklı ayakta, aralarında bir sancak duruyor. SMK[]

REF.: LRBC I 1266

104. AE, 1.30 gr, 1,5 cm, K.1 mm, ky.5, Env. No: KYZ.10.H.30, MS 335-337

105: AE, 1.65 gr, 1,6 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.62.

- 106: AE, 1.70 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.95.
107: AE, 1.45 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.89.
108: AE, 1.15 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 5, Et. No: 10.H.G. 169.
109: AE, 1.80 gr, 1.5 cm, K.1.5 mm ky. 12, Et. No: 10.H.G. 167.
110: AE, 1.55 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 120.
111: AE, 1.65 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky.12, Env. No: KYZ.10.H.96.
112: AE, 1.70 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky.7, Env. No: KYZ.10.H.93.

Kat No.104

113. Ö.y.: [FL] IVL CONSTA[NTIVS NOB C]. II. Constantius'un defne çelenkli büstü, sağa.
A.y.: GLO[RIA] [EXERC]ITVS. İki asker karşılıklı ayakta, aralarında bir sancak duruyor. SMK[S]
REF.: LRBC I 1227
113. AE, 1.30 gr, 1,5 cm, K.1 mm, ky.5, Env. No: KYZ.10.H.69, MS 330-335 (Caesar)
114. AE, 2.65 gr, 1.7 cm, K.1.5 mm ky. 11, Et. No: 10.H.G. 99.

Kat No.113

Herakleia Darphanesi

115. Ö.y.: FL IVL CONSTANTIVS NOB C]. II. Constantius'un büstü, sola.
A.y.: GLORIA [EXERCITVS]. İki asker karşılıklı ayakta aralarında iki sancak duruyor. SMH[A]
REF.: LRBC I 906
115. AE, 2.50 gr, 1.8 cm, K.1 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.98, MS 330-335 (Caesar)
116: AE, 2.55 gr, 1.7 cm, K.1.5 mm ky.6, Et. No: 10.H.G. 95.

Kat No.115

117. Ö.y.: FL IVL CONSTANTIVS NOB C]. II. Constantius'un büstü, sola.
A.y.: PROVIDENTIA [] Gözetleme kulesi, iki burçlu. SMH[]
REF.: LRBC I 878
117. AE, 3.15 gr, 2 cm, K.1.5 mm, ky.11, Env. No: KYZ.10.H.73, MS 324-330 (Caesar)

Kat No.117

Constantinopolis Darphanesi

118. Ö.y.: FL IVL CONSTAN[TIVS] NOB C. II. Constantius'un defne çelenkli büstü, sağa.
A.y.: GLORI[A EXERTVS]. İki asker karşılıklı ayakta aralarında iki sancak duruyor. CONSS.
REF.: Ireland Amasya 2000 syf.82,2873, LRBC I 1007
118. AE, 2.40 gr, 1.8 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.120, MS 330-335 (Caesar)
119: AE, 2.40 gr, 1.8 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.80.

120: AE, 2.10 gr, 1.6 cm, K.1 mm, ky.6, Env. No: KYZ.10.H.56.

Kat No:118

Darphanesi Okunmayanlar

121. Ö.y.: FL IVL CONSTAN[TIVS] NOB C. II. Constantius'un büstü, sağa.

A.y.: PROVIDENTIA [CAESS] Gözetleme kulesi, iki burçlu.

REF.: -

121. AE, 3.20 gr, 2 cm, K.1.5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.111.

Kat No.121

122. Ö.y.: FL IVL CONSTANTIVS NOB C. II. Constantius'un büstü, sağa.

A.y.: GLOR.IA EXERTVS. İki asker karşılıklı ayakta aralarında bir sancak duruyor

122. AE, 1.50 gr, 1.6 cm, K.1.5 mm, ky.12, Env. No: KYZ.10.H.60. MS 337-361

123. AE, 1.70 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H. 106.

124. AE, 1.65 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10.H.G. 139.

Kat No.122

125. Ö.y.: DN CONSTANTIVS PF AVG. II. Constantius'un büstü, sağa.

A.y.: GLOR.IA [EXERTVS]. İki asker karşılıklı ayakta aralarında bir sancak duruyor

125. AE, 2.15 gr, 1.5 cm, K.1 mm, ky.6, Et. No: 10.HG.136. MS 337-361

Kat No.125

Constantinopolis

Kyzikos Darphanesi

126. Ö.y.: CONSTANTINOPOLI. Constantinopolis'in miğferli büstü, mantolu ve mızraklı

A.y.: Victoria, gemi pruvası üzerinde ayakta sola. Sağ elinde mızrak sol elinde kalkan tutuyor. SMKA

REF.: Ireland Amasya 2000, syf 79, 2788; LRBC I 1249

127. AE, 2.45 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.9, Env. No: KYZ.10.H.51, MS 330-335.

128 AE, 2.65gr, 1.7 cm, K.1.5 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H. 35.

129. AE,2.75 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: 10.H.G. 54.

130. AE,3.35 gr, 1,6 cm, K.2 mm ky. 6, Env. No: 10.H.G. 119.

Kat No.126

Nikomediea Darphanesi

131-132. Ö.y.: CONSTANTINOPOLI. Constantinopolis'in miğferli büstü, mantolu ve mızraklı

A.y.: Victoria, gemi pruvası üzerinde ayakta sola. Sağ elinde mızrak sol elinde kalkan tutuyor.

SMNA

REF.: Ireland Amasya 2000, s. 29-lev. 2783, LRBC I, 1121, RIC VIII s. 634/196.

131. AE, 2.20 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.11, Env. No.: KYZ.10.H.109, MS 330-335

132. AE, 1.95 gr, 1.7 cm, K.1 mm, ky.11, Et No.: H.G.133, SMN-, MS 330-335

Darphanesi Okunamayanlar

133. Ö.y.: CONSTANTINOPOLI. Constantinopolis'in miğferli büstü, mantolu ve mızraklı büstü sola.

A.y.: GLORIA EXERCITVS . İki asker karşılıklı ayakta aralarında iki sancak duruyor.

133 AE, 1.60 gr, 1,7 cm, K.1 mm, ky.10, Et. No.:10.H.G.151.

Kat No.133

Tanımlanamayan Sikkeler

134. AE, 1.50 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.41.
135. AE, 2.05 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.65.
136. AE, 1.60 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 5, Env. No: KYZ.10.H.115.
137. AE, 1.80 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.117.
138. AE, 1.70 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.132.
139. AE, 1.60 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.29.
140. AE, 1.70 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.123.
141. AE, 1.65 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 11, Env. No: KYZ.10.H.121.
142. AE, 1.80 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.132.
143. AE, 1.95gr, 1.5 cm, K.1.5 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.118.
144. AE, 1.80 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.110.
145. AE, 1.10 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.82.
146. AE, 2.50 gr, 1.7 cm, K.1.5 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H. 44.
147. AE, 1.55 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.103.
148. AE, 1.75 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.33.
149. AE, 1.45 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.68.
150. AE, 1.60 gr, 1.4 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.67.
151. AE, 2.50 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.77.
152. AE, 1.50 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.113.
153. AE, 1.70 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.29.
154. AE, 2.4 0 gr, 1.9 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.72.
155. AE, 3.15 gr, 1.8 cm, K.1.5 mm ky. 11, Env. No: KYZ.10.H.45.
156. AE, 1.60 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Env. No: KYZ.10.H.90.
157. AE, 1.70gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 11, Env. No: KYZ.10.H.87.
158. AE, 1.65 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Env. No: KYZ.10.H.76.
159. AE, 1.75 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.166.
160. AE, 2.10 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.158.
161. AE, 1.60 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 12, Et. No: 10. H.G.168.
162. AE, 1.45 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.148.
163. AE, 1.05 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 12, Et. No: 10. H.G.162.
164. AE, 1.90 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.165.
165. AE, 1.90 gr, 1.8 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.161.
166. AE, 1.70 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.131.
167. AE, 1.50 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.123.
168. AE, 1.25 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.150.
169. AE, 1.35 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 12, Et. No: 10. H.G.142.
170. AE, 1.70 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 11, Et. No: 10. H.G.154.
171. AE, 1.60 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.107.

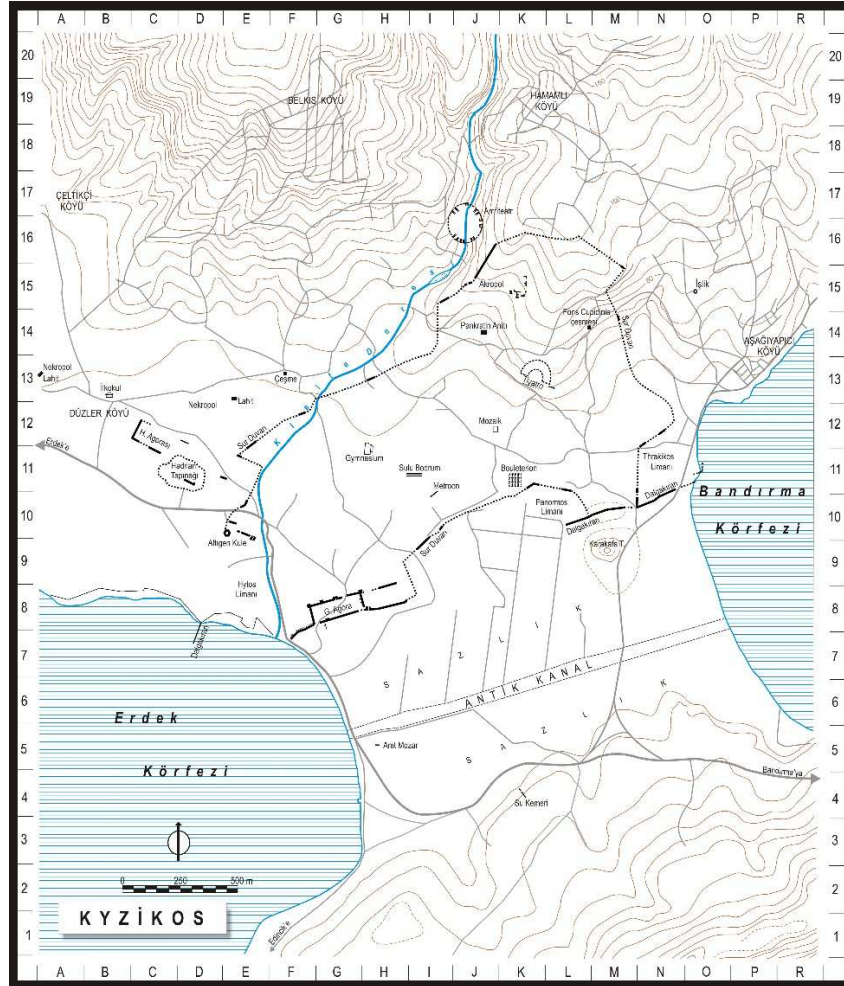

172. AE, 1.20 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.158.
173. AE, 1.35 gr, 1.4 cm, K.1 mm ky.6, Et. No: 10. H.G.156.
174. AE, 1.65 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.170.
175. AE, 2.10 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.121.
177. AE, 3.76 gr, 1.59 cm, K.1.5 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.111.
178. AE, 2 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 7, Et. No: 10. H.G.130.
179. AE, 1.55 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.96.
180. AE, 2.15 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.98.
181. AE, 1.40 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.129.
182. AE, 1.65gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 12, Et. No: 10. H.G.124.
183. AE, 1.85 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.115.
184. AE, 2.15 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 12, Et. No: 10. H.G.112.
185. AE, 2.15 gr, 1.6 cm, K.1.5 mm ky. 12, Et. No: 10. H.G.117.
186. AE, 1.80 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.114.
189. AE, 1.25 gr, 1.5 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.119.
190. AE, 1.85 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.115.
191. AE, 1.35 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.108.
192. AE, 1.80 gr, 1.7 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.91.
193. AE, 1.80 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 6, Et. No: 10. H.G.109.
194. AE, 3.20 gr, 1.8 cm, K.1 mm ky. 1, Et. No: 10. H.G.89.
195. AE, 1.85 gr, 1.4 cm, K.1 mm ky. 1, Et. No: 10. H.G.164.
196. AE, 1.75 gr, 1.6 cm, K.1 mm ky. 11, Et. No: 10. H.G.105.

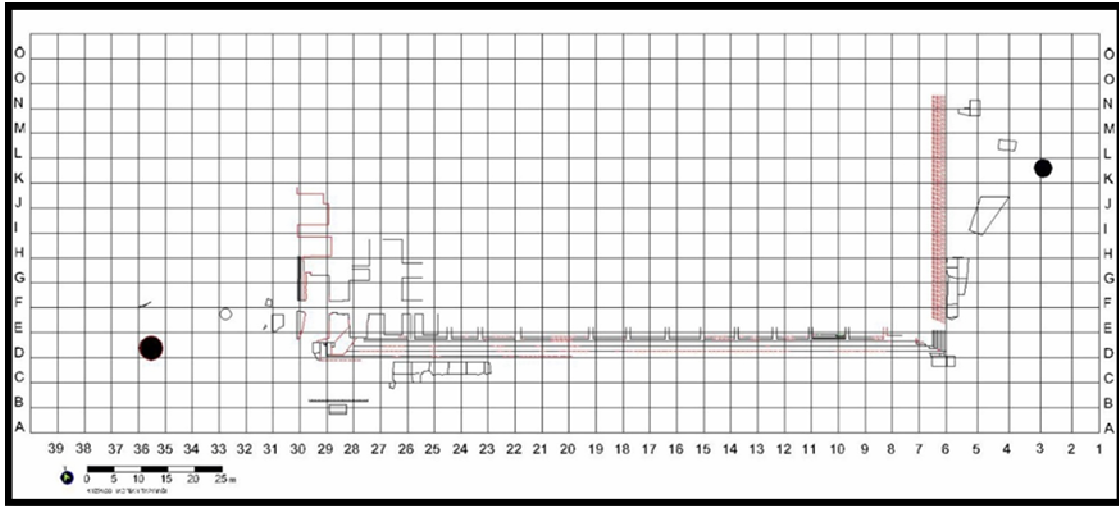
KAYNAKÇA

- AKAT, Y. (1986). *İncilipınar Definesi*, İstanbul.
AKURGAL, Ekrem (1993). *Anadolu Uygarlıkları*, İstanbul.
ARICAN, E. (2004). *Mysia, Panormos'tan Bandırma'ya Tarihi Tezler*, Bandırma.
ARSLAN, Melih (1992). *Museum Of Anatolian Civilizations Roman Coins*, Ankara.
BARATTOLO, A. (1995). "The Temple of Hadrian-Zeus at Cyzicus. A New Proposed Reconstruction for a Fresh Architectonic and İdeological Interpretation" *İstanbul Mitteilungen*, 45, 1995, 57-108.
BAŞARAN, Cevat (1989). "Güney Marmara'da Az Tanınan Bir Tarih Beldesi Kyzikos", *Bandırma Turizm Yıllığı*, 57-71.
BOARDMAN, John (2000). *The Greeks Overseas*, London.
BURNETT, A.-AMANDRY, M.-RİPOLLES, P. R. (1992). *Roman Provincial Coinage*, Volume I, Part II, London.
CARSON, R. A.G-HİLL, P.V-KENT, J. P. C. (1960). *Late Roman Bronze Coinage*, Vol. I/II. London. LRBC I-II.
CHARLES, A. (1855). *Classical Dictionary*, New York.
CREMER, M. (1991). *Mysien, Hellenistichrömische Grabstelen in nordwestlichen Kleinasien*, 1. Mysien, Band 4.
EHRENBERG, V (1937). "When Did the Polis Rise?", *Journal of Hellenic Studies*, Vol. 57, Part 2. 147-159.
ER, Y. (2006). *Klasik Arkeoloji Sözlüğü*, Ankara.
ERTÜZÜN, R. M. (1998). *Kapıdağı Yarımadası ve Çevresindeki Adalar*, İstanbul.
HAS, A. C. (2011). *Kyzikos Antik Kenti Sur Duvarları ve Limanları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum.
HASLUCK, F. W. (1910). *Cyzicus*, Cambridge.
HİLL, P. V. (1989). *The Monuments of Ancient Rome As Coin Types*, London.
HOWGEGO, C. (1998). *Sikkeler Işığında Eskiçağ Tarihi*, Çev. O. Tekin, İstanbul.
IRELAND, S. (2000). *Greek, Roman and Byzantine Coins in the Museum at Amasya*, London.
KELEŞ, V. (2009). *Erzurum Arkeoloji Müzesi Roma Sikkeleri*, İstanbul.
KOÇHAN, N. (2011). *Kyzikos Tarihi ve Mimari Kalıntıları*, Bursa.
KOÇHAN, N. (2013). "Kyzikos, Hellespontus'da Bir Eyalet Merkezi" *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi* 31, 69-91.
KOÇHAN, N. (2015). "Kyzikos Antik Kenti, Düünden Günümüze Etkileri", *Balıkesir II. Kent Sempozyumu*, 461-472.
KOÇHAN, N-MERAL, K. (2012). "Kyzikos 2010", 33. *Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt*, Ankara, 257-270.
KOÇHAN, N-MERAL, K. (2014). "İkinci Dönem Kyzikos Kazıları", *Anadolu'nun Zirvesinde Türk Arkeolojisinin 40 Yılı*, (Ed. H. Kasapoğlu, M. A. Yılmaz) Ankara, 229-254.
KOÇHAN, N-MERAL, K. (2015). "Kyzikos'ta Yapılan Kazı ve Sondajlarla İlgili Bir Değerlendirme", *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi* 35, 60-77.
KÖKER, H. (2004). "Kapıdağ Yarımadasında Bir Antik Kent, Kyzikos ve Sikkeleri", *Toplumsal Tarih* 131, 40-43.
LUCIANUS, *Skolast SKHOL XXVI*, 779.
MAGİE, D. (2005). *Anadolu'da Romalılar 3, Batı Anadolu Kent Devoletleri*, İstanbul.
MANSEL, A. M. (1971). *Ege ve Yunan Tarihi*, Ankara.
MERAL, K. (2012). "Kyzikos'tan Lahit Mezar Buluntuları" *HÖYÜK* Sayı: 5, 25-44.
MERAL, K-HAS A. C. (2011). "Kyzikos'tan Bir Grup Pişmiş Toprak Figürin" *Arkeoloji ve Sanat* 138, 67-80.
MERAL, K-HAS A. C. (2014). "Kyzikos Kenti Sur Duvarları ve Limanları", *Anadolu'nun Zirvesinde Türk Arkeolojisinin 40 Yılı*, (Ed. H. Kasapoğlu, M. A. Yılmaz) Ankara, 255-269.
MORRISON, C. (2002). *Antik Sikkeler Bilimi Nüsmatik*. Çev. Zeynep Çizmeli Ögün. İstanbul.
MOTOR, H. (2010). *Bursa, Balıkesir ve Bandırma Müzelerindeki Kyzikos Sikkeleri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum.

- MUNRO, J. A. R-ANTHONY, H. M. (1897). "Explorations in Mysia", *The Geographical Journal*, Vol. 9, No. 2, 150-169.
- PEKMAN, A. (1970). *Eskiçağda Bazı Anadolu Kentlerinin Tanrı ve Kahraman Ktistesleri*, İstanbul.
- REECE, R-SİMON, J. (1986). *Identifying Roman Coins*, London.
- RIC IV-V, MATTINGLY, H-SYDENHAM, E.A. (1968). *The Roman Imperial Coinage 4-5*, London .
- RIC VI-VII, SUTHERLAND C. H. V-CARSON R. A. G. (1968). *The Roman Imperial Coinage 6-7*, London.
- RIC X. KENT, J. P. C. (1994). "The Divided Empire and The Fall of The Western Parts AD 395-491". *Roman Imperial Coinage*, Vol. X. London.
- SEAR, D. R. (1975). *Greek Coins and Their Values*, London.
- SEAR, D. R. (1988). *Roman Coins and Their Values*, London.
- SEVİN, V. (1982). "Anadolu'da Pers Egemenliği" *Anadolu Uygurlikları, Görsel Anadolu Tarihi Ansiklopedisi Cilt 2*, İstanbul.
- SOCRATES *Historia Ecclesiastica* III. 23-59.
- STRABON. (1993). *Geographica: Antik Anadolu Coğrafyası, (Kitap: XII), (Çev: Andan Pekman), İstanbul.*
- TEKİN, O. (1992). *Antik Numismatik ve Anadolu, Arkaik ve Klasik Çağlar*, İstanbul.
- TEKİN, O. (1994). *Grek ve Roma Sikkeleri*, İstanbul.
- TEKİN, O. (2007). *Eski Anadolu ve Trakya*, İstanbul.
- TEKİN, O. (2011). *Konuşan Paralar, Tarih Boyunca Anadolu Kentleri ve Sikkeleri*, İstanbul.
- UMAR, B. (2006). *Mysia*, İstanbul.
- YALMAN, B. (1987). *Tarih Sahmelerinde Önemli Roller Alan Antik Kent Kyzikos, Bandırma*.
- YAVUZ, E. (2014). *Kyzikos Hadrian Tapınağı 2010 Kazılarında Bulunan Define Sikkeleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum.

Resim1. Kyzikos Antik Kenti ve Mimari Eserleri (Koçhan 2011)

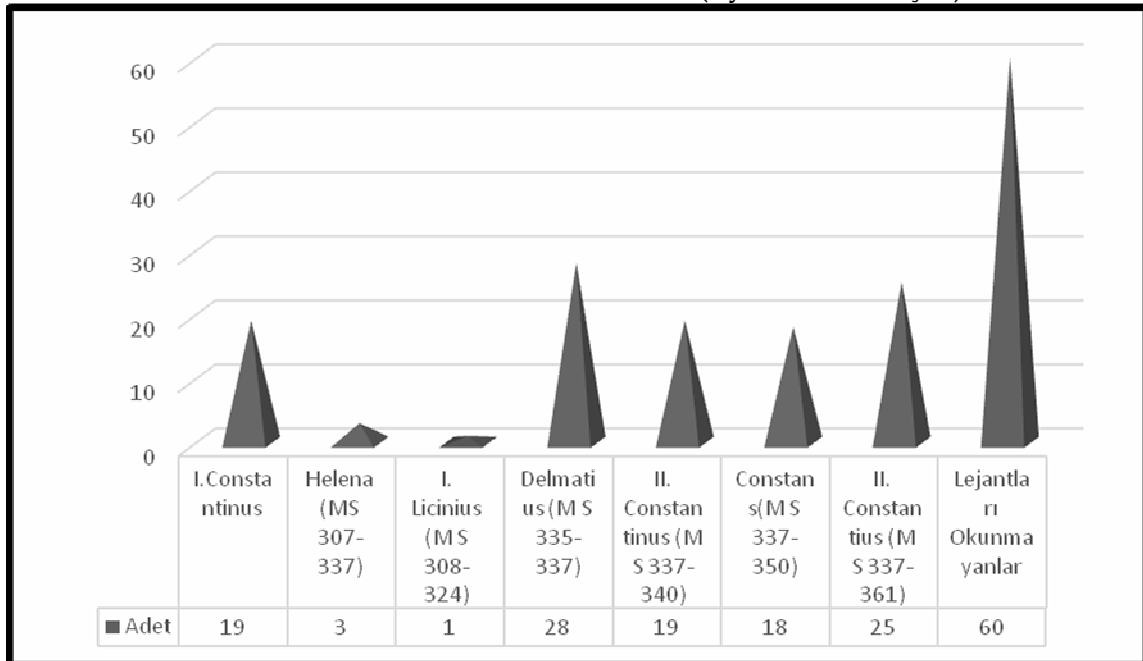
Resim 2. Kyzikos Hadrian Tapınağı (Kyzikos Kazı Arşivi).

Resim 3. Define Sikkeleri Buluntu Yeri (Kyzikos Kazı Arşivi).

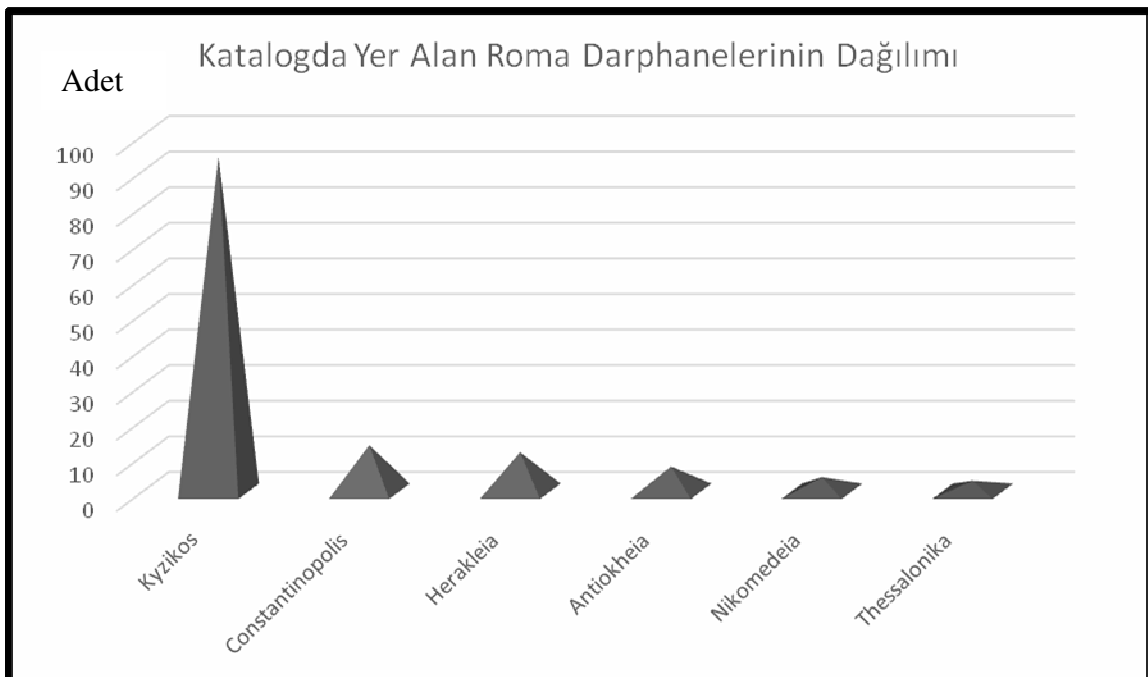
Resim 4. Define Sikkeleri Genel Görüntü (Kyzikos Kazı Arşivi).

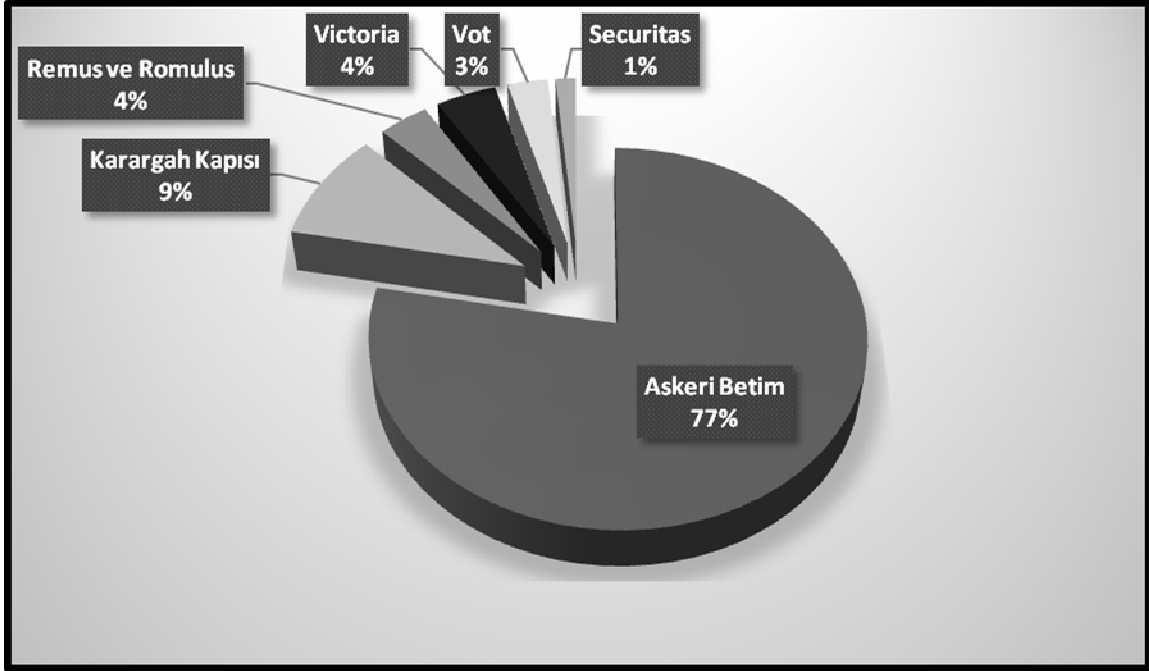
Resim 5. Sikkelerin İmparatorlara Göre Dağılımı.

Resim 6. Definde Bulunan Roma Darphaneleri.

Resim 7. Roma Darphanelerinin Dağılımı.

Resim 8. Arka Yüz Tiplerinin Yüzdesel Dağılımı.